

Mūzeja gariņš stāsta

32. Atgriešanās uz palikšanu

Kapi latviešiem ir sevišķa vieta. Vienmēr bijuši, vienmēr būs. Tā ir vieta, kur dzīvie sastopas ar aizgājušajiem. Šī sastapšanās latviešiem īpaša jau no seniem laikiem. Aizgājušo garus mūsu senči sauca par veļiem. Rudens laikā, kad pār laukiem veļas migla, viņi nāca apraudzīt dzīvus savējos, un dzīvie savējie dalījās ar viņiem vasaras ražā, atminējās, pieminēja un gādāja, lai dzīvā paaudžu ķēde turpinātos. Tas bija vairāk dzīvības nekā nāves rituāls. Ar šo mūsu senču piekopto "gariņu barošanu" kristīgā ticība ilgi nevarēja tikt galā. Beigās tai uzspieda savu zīmogu, bet man liekas, ka tā saglabājusies gan kapu svētkos vasarā, gan Mirušo piemiņas dienā novembrī. Pieminot aizgājušos, mēs pieminam viņu dzīvi un mantojumu, ko viņi atstājuši mums dot tālāk.

Mūsdienās Latvijas kapi ir sevišķa vieta tiem, kuŗi ilgi bijuši šķirti no dzimtās zemes. Te viņi atgriežas ne tikai savā zemē, bet arī vietā, kur viņi pēc ilgas šķiršanās sastopas ar savējiem. Šovasar Mūzeja ļaudis trīs reizes devās uz kapiem atvadīties no labiem ļaudīm, kas tagad atgriežas jau kā gari, teikt viņiem paldies par viņu dzīvi un mantojumu, ko viņi atstājuši Mūzejam. Es kā gariņš devos līdzī un dalījies ar aizgājušo gariem un viņu novēlējumiem.

Vispirms devāmies uz Vējavas kapu kalniņu pašā Vidzemes sirdī netālu no Gaiziņa. Tur no tālās Austrālijas guldīja **Noras un Anša Vairoga** pelnu urniņas. Abi aktīvi ytimdas sabiedrībā. Vējava, Vestiena, Anša bērnības vieta, kur palika māte un māsa. Māsa, dzejniece Ilze Kalnāre, kuŗas dzīvi izpostīja Čeka. Tad uz Zemgali, uz Penkuli, uz Sēju kapiem, kur no Kanādas uz dzimto pusi bija atceļojusi **Gunāra Šūbiņa** urna, lai to guldītu blakus viņa sievas urnai. Arī viņš visnotaļ aktīvs trimdas sabiedrībā: Daugavas Vanagos, skautos, skolās. Un beidzot Lestenes brāļu kapos Latgales dēls **Jāzeps Šķēls**, latviešu leģionārs no Austrālijas rietumkrasta Pertā – ar militāru godu un salūtu blakus saviem cīņu biedriem. Mājās Latvijā.

Visi viņi atstājuši dāsnu mantojumu Latvijas Okupācijas muzejam. Tas pievienojas agrākajiem Mantojumiem. Ko Mūzejs ar tiem dara? Kā saglabā devēju piemiņu? Šis ir viņu pēdējais ziedojums, un ar to jāapietas taupīgi. Tāpēc ir lemts tikai nelielu lielo mantojumu daļiņu izmantot Mūzeja pašreizējajiem izdevumiem. Daļu ieskaita Mūzeja Nākotnes Nama fondā, kur uzkrājas līdzekļi jaunās ekspozīcijas izveidei un Mūzeja iekārtošanai, kad būs gatavs pats nams. Novēlētāju vārdus atzīmēs pie kādas Nākotnes Nama telpas vai ekspozīcijas objekta. Bet viss lielais vairākums nonāk Mūzeja Nākotnes fondā zem viņu vārda. Tur mantojums, ieguldīts, gādā par nodrošinājumu Mūzeja nākotnes darbam. Ir nodibināta Uzticības padome, kuŗa pārvalda šos līdzekļus un gādā, lai tie pilda savu uzdevumu. Tas nav maz. Kopā mantojumos un novēlējumos Rīgā uzkrāti apaļi 2 200 000 eiro. Aizgājušie ir atgriezušies mājās. Latvijas kapos viņiem mūžīgs miers pie savējiem. Bet viņu mantojums turpina dzīvot. Viņu atstātais mantojums gādā, lai pastāv Mūzejs. Un kamēr pastāvēs Mūzejs, pastāvēs dzīva viņu piemiņa.

Latvijas Okupācijas mūzejs pateicas visiem, kas savā testamentā minējuši Latvijas Okupācijas mūzeju. Latvijas Okupācijas mūzeja biedrība, kas ir Mūzeja īpašniece un pārvaldniece, gādā, lai mantotie līdzekļi nodrošina Mūzeja darbu ilgtermiņā. Ja Jums ir jautājumi, kā testamentā pareizi iekļaut novēlējumu Mūzejam, rakstiet Mūzejam (Raina bulvāris 7, Rīgā, LV-1050; omf@latnet.lv) vai jautāriet mūsu pārstāvjiem.

Latvijā. "Latvijas Okupācijas muzeja biedrība", Reģ. nr. 40008018848, AS "SEB banka", SWIFT: UNLALV2X, Konta Nr.: LV67UNLA0002400700517

ASV. Čeki rakstāmi OMFA (ja vajag, ar ziedojuma mērķa norādi) un sūtāmi Ilzei Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

Kanādā. Čeki rakstāmi LRDF (Latvian Relief and Development Fund) ar atzīmi "Okupācijas mūsejam" (ja vajag, arī ar mērķa norādi) un sūtāmi: Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave, Nepean, ON K2H5J2. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

Australijā. Čeki rakstāmi (pievienojot mērķa norādi) un sūtāmi mūzeja pārstāvei: Ināra Graudiņa, 141 Darley Road, Randwick, NSW 2031.

Lielbritānijā. Čeki rakstāmi (ja vajag, ar mērķa norādi) un sūtāmi mūseja pārstāvei: Inese A. Smith, 36 Fairmount Drive, Loughborough, LE11 3JR vai (ar mērķa norādi) "Latvian Educational Foundation", Catthorpe Manor, Catthorpe, Leicestershire LE17 6DF.

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts